

Sadarbības partneru ētikas kodekss

1. ATBILSTĪBA TIESĪBU NORMĀM

RCL sadarbības partneriem, tostarp apakšuzņēmējiem un apakšpiegādātājiem, bez izņēmuma, ir pienākums ievērot to darbības valstī spēkā esošos tiesību aktus. Gadījumā, ja kāds šī ētikas kodeksa nosacījums ir pretrunā kādai tiesību normai, par noteicošo vienmēr ir uzskatāma augstāka līmeņa prasība.

2. CILVĒKTIESĪBAS

2.1. Cilvēktiesību pārkāpumi

No RCL sadarbības partneriem tostarp apakšuzņēmējiem un apakšpiegādātājiem, tiek sagaidīta apņemšanās neiesaistīties jebkādos cilvēktiesību pārkāpumos. Īpaša uzmanība ir vēršama uz attieksmi pret etniskajām minoritātēm, kuru tiesības bieži tiek pārkāptas pat valstīs, kas citādi tiek uzskatītas par demokrātiskām. Šī prasība ir attiecināma gan uz tiešu iesaistīšanos, ja sadarbības partneris apzināti atbalsta cilvēktiesību pārkāpumus, netiešu iesaistīšanos, ja sadarbības partneris gūst tiešu labumu no kādas citas personas pieļautiem cilvēktiesību pārkāpumiem, un noklusētu iesaistīšanos, ja sadarbības partneris, tiekoties ar atbildīgajām amatpersonām, neprasa skaidrojumu par konstatētajiem sistemātiskiem vai ilgstošiem cilvēktiesību pārkāpumiem.

2.2. Piespiedu darbs

RCL sadarbības partneri nepieļauj jebkāda veida piespiedu darbu, paverdzināšanu vai nodarbinātību bez atlīdzības kā, piemēram, ieslodzīto darbu. Augšminētais ir attiecināms uz jebkāda veida līgumiem par piespiedu darbu un nelikumīgu nodarbinātību. Visa veida darbam ir jābūt brīvprātīgam, un ikvienam darba ņēmējam ir jābūt tiesīgam izbeigt darba attiecības, paziņojot par to saprātīgā termiņā iepriekš.

3. DARBA VIDE

Veselība un drošība

Minimālā RCL sadarbības partneriem noteiktā prasība ir ievērot spēkā esošos tiesību aktus un noteikumus, kas regulē darba vidi un darba apstākļus. Darbinieku veselība un drošība vienmēr ir prioritāra, un tiek piemēroti skaidri definēti noteikumi un procedūras. Augšminētais, citu starpā, attiecas uz atbilstošiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, drošām ēkām, bīstamo vielu drošu izmantošanu un bīstamo atkritumu atbilstošu un drošu utilizāciju. Nepieciešams ieviest preventīvus pasākumus stresa mazināšanai un izdegšanas novēršanai. Turklāt viss personāls piedalās regulārās un dokumentētās apmācībās par veselības un drošības jautājumiem un veidiem, kādā identificēt, novērst un reaģēt uz iespējamajiem veselības un drošības riskiem. Valstīs, kurās darba vides un darba apstākļu tiesiskais regulējums acīmredzami ir zemāks nekā

Code of Conduct for Business Partners

1. COMPLIANCE OF REGULATORY REQUIREMENTS

RCL business partners including subcontractors and sub-suppliers must, without exception, comply with national legislation of the countries in which they operate. Should any of the requirements in this code of conduct differ from what is stated in current national legislation, the higher level of requirement shall always apply.

2. HUMAN RIGHTS

2.1. Work against offenses/violations

RCL business partners including subcontractors and sub-suppliers are expected to assure that they are not in any way involved in human rights violations. Special attention must be paid to the treatment of ethnic minorities, whose rights are routinely violated even in countries that are otherwise considered democratic. The requirements include **direct complicity** when the company knowingly supports a state in human rights violations, **beneficial complicity** when the company directly benefits from human rights violations committed by someone else, and **silent complicity** when the company fails to ask about systematic or ongoing human rights violations in its interactions with concerned authorities.

2.2. Forced labour

RCL business partners shall forbid all forms of forced labour, slave labour or unpaid labour such as prison labour. This includes any agreements with regard to forced labour and illegal labour. All work shall be done on a voluntary basis and employees shall have the right to terminate their work with reasonable notice.

3. WORK ENVIRONMENT

Health and safety

RCL business partners, shall as a minimum requirement, apply current laws and provisions regarding working environment and working conditions. The health and safety of employees shall always be a priority and clear rules and routines must be established. Among other things, this applies to appropriate protective equipment, safe buildings and that hazardous substances and hazardous waste are handled in a safe way. Preventive measures to reduce stress and avoid burnout shall be taken. In addition, all personnel shall receive regular and documented training on health and safety and systems for detecting, avoiding and responding to possible health and safety risks. For operations in countries where legal requirements for working

Eiropas standarti, piegādātājs ievieš nepieciešamos (reālus) uzlabojumus.

4. DARBA APSTĀKĻI

4.1. Biedrošanās brīvība, koplīgumi un piekļuve informācijai

RCL sagaida no saviem sadarbības partneriem, ka tie atzīst un respektē darbinieku biedrošanās brīvību, tiesības apvienoties organizācijās un slēgt koplīgumus, atbilstoši valsts, kurā tie strādā, tiesību aktiem un SDO konvencijām. Darbinieka pārstāvjiem tiek nodrošināta iespēja tikt ar savas organizācijas biedriem to darba vietā. No RCL sadarbības partneriem tiek sagaidīts, ka aizvien augošajā "gabaldarbu ekonomikā" tie stiprinās darba ņēmēju tiesības.

4.2. Diskriminācijas novēršana

Nav pieļaujama jebkura veida diskriminācija, pamatojoties uz etnisko piederību, ādas krāsu, sociālo izcelsmi, nacionālo piederību, reliģisko pārliecību, civilstāvokli, dzimumu, seksuālo orientāciju, vecumu, fiziskajām spējām, invaliditāti, veselības stāvokli, politiskajiem uzskatiem, tautību, līdztalību profesionālajās organizācijās, ieskaitot arodbiedrības, vai pamatojoties uz jebkādam citām personiskajām īpašībām. Pret ikvienu darba ņēmēju ir jāizturas ar cieņu, un nav pieļaujama jebkāda veida vardarbība darba vietā. Nav pieļaujama jebkāda veida diskriminācija saistībā ar piekļuvi izglītībai, paaugstināšanu amatā vai darba samaksu. Mēs sagaidām no sadarbības partneriem preventīvu pieeju šo jautājumu risināšanā, tā kā diskriminācija bieži vien ir strukturālas dabas jautājums. Šāda pieeja paredz aktīvu darbu pie esošās prakses izskaušanas, lai nodrošinātu, ka jebkāda veida diskriminācija netiek pieļauta *defacto*.

4.3. Darba samaksa un darba laiks

No sadarbības partneriem tiek sagaidīts, ka tie ievēro darba laika tiesisko regulējumu un maksā darba algu, veic samaksu par virsstundām un maksā citu atlīdzību, kas ir paredzēta spēkā esošajos tiesību aktos un nolīgumos vai atbilstoši vietējai nozares praksei. Piegādātājiem, kas darbojas zem ienākumu valstīs, ir jāiesaistās augstāku minimālo algu un darba laika uzlabošanas iniciatīvās, īstenojot reālus pasākumus.

4.4. Bērnu darbs

No RCL sadarbības partneriem tiek sagaidīts, ka tie stingri iestāsies pret bērnu darbu jebkādā tā formā atbilstoši Latvijas tiesību aktiem, ANO Bērnu tiesību konvencijai un SDO Minimālā vecuma konvencijai. Gadījumā, ja tiek atklāta nepilngadīgo nodarbinātība apstākļos, kas neatbilst nepilngadīgo darba prasībām, aicinām sadarbības partnerus izstrādāt un ieviest rīcības plānus un procedūras nepilngadīgo atbalstam. RCL sagaida no saviem piegādātājiem, ka nepilngadīgiem darba ņēmējiem tiek nodrošināti tādi darba apstākļi, kuros tie neveic kaitīgu darbu vai tādu darbu, kas traucē izglītības iegūšanai.

environments and working conditions clearly appear to be substandard compared with European standards, the supplier shall work for tangible (realistic) improvements.

4. WORKING CONDITIONS

4.1. Freedom of Association, collective bargaining & information access

RCL expects that the company's business partners recognise and respect employees' right of association, right to organise and bargain collectively in accordance with the laws of the countries in which they are employed and according to ILO conventions. The employee representatives shall also be guaranteed access to their members in the workplace. RCL business partners are also expected to act to strengthen employees' rights in the gig-economy that is now being developed.

4.2. Discrimination

No discrimination shall take place due to ethnicity, skin color, social or national background, religion, marital status, sex, sexual orientation, age, physical ability, disability, health status, political opinion, nationality, membership in labour organisations including trade union or any other personal characteristic. Everyone shall be treated with respect and have a workplace that is free from harassment. Business partners may also not discriminate in any way regarding access to education, promotion and rewards. Business partners are expected to work preventively with these issues as discrimination is often a structural issue. This means that one must work actively to break current norms to ensure that discrimination does not occur *defacto*.

4.3. Salaries and working hours

As a minimum requirement, business partners shall apply working hours and pay wages, overtime pay, other compensation etc. in accordance with national laws and agreements or in accordance with the norms within the local industry. Suppliers with operations in low-income countries must be involved in driving the development of higher minimum wages and improved working hours through tangible measures.

4.4. Child labour

RCL's business partners are expected to combat all forms of child labour in accordance with Latvian law, the UN Convention on the Rights of the Child and the ILO Convention on Minimum Age for Admission to Employment or Work. If children are discovered working in situations that fit the description of child labour, plans of action and methods to help the working children must be established and documented by the business partner. RCL further expects suppliers shall protect all young workers from performing work that can be harmful or prevents the young person's education.

4.5. Disciplinārie pasākumi

Sadarbības partneris ir aicināts nodrošināt cieņpilnu attieksmi pret visiem darbiniekiem. Neviens darbinieks vai kāda citādi nolīgta persona nekādos apstākļos nevar tikt pakļauta miesas sodam vai citam fiziska, seksuāla vai psiholoģiska rakstura soda mēram, vardarbībai vai spaidiem. Nav pieļaujami ieturējumi no darba samaksas kā disciplinārsods, ja šāda kārtība nav ietverta darba koplīgumā vai netiek paredzēta spēkā esošajos attiecīgās valsts tiesību aktos.

5. VIDE

Ietekme uz vidi

RCL sagaida no saviem sadarbības partneriem videi draudzīgu komercdarbību. Sadarbības partneri strikti ievēro spēkā esošos tiesību aktus vides aizsardzības jomā un īsteno mērķtiecīgus pasākumus ilgtspējas nodrošināšanai, lai reaģētu uz svarīgiem vides izaicinājumiem, ar kuriem mēs saskaramies jau šodien. RCL jo īpaši sagaida no saviem piegādātājiem, ka tie ievieš striktus pasākumus klimata ietekmes mazināšanai, lai sasniegtu Parīzes nolīgumā noteikto 1,5 grādu mērķi. RCL arī sagaida no sadarbības partneriem būtisku savas darbības radīto atkritumu apjoma (jo īpaši plastmasas un pārtikas atkritumu) samazinājumu un efektīvu atkārtotas izmantošanas un atkritumu pārstrādes sistēmu ieviešanu, ar mērķi sasniegt "nulles atkritumu" līmeni. Turklāt RCL aicina savus piegādātājus izstrādāt procedūras, kas paredz kārtību, kādā tie var īstenot savu darbību veidā, kas aizsargā sauszemes un ūdens ekosistēmas pret noplicināšanu un piesārņojumu, izstrādājot un ieviešot ambiciozus rīcības plānus. Attiecībā uz toksisku vielu iespējamo izmantošanu un utilizēšanu, ir jāievieš pienācīgas rūpības princips, un piegādātājiem ir jānodrošina nepārtraukta atbilstība spēkā esošajam ķīmisko vielu aprites regulējumam, lai savlaicīgi izslēgtu toksisku vielu iespējamo izmantošanu. Tiek sagaidīts, ka mūsu sadarbības partneri izmantos mūsdienīgas, efektīvas un videi draudzīgas tehnoloģijas.

6. CAURSPĪDĪGUMS UN IZSEKOJAMĪBA

RCL piegādātājiem ir pienākums skaidri norādīt produktu sastāvu un izcelsmi, tostarp produktu iepakojumu. Tas nozīmē, ka satura aprakstiem ir jābūt skaidriem un viegli saprotamiem, norādot informāciju par valstīm, kurās preces ir ražotas, kā arī norādot gan iepakojuma veidu (piemēram, plastmasas veidu), gan informāciju par tā utilizāciju. Pārtikas piedevu izmantošanai ir jābūt balstītai uz pamatotu nepieciešamību. Ikvienam sertifikātam ir jāpievieno skaidri kritēriji, kas pamato šāda sertifikāta izsniegšanas pamatojumu. Turklāt no piegādātājiem tiek sagaidīta atklāta komunikācija ar RCL par piegādes ķēdes ilgtspējas izaicinājumiem, lai šo jautājumu risināšanai varētu tikt izstrādāti vienoti rīcības plāni.

4.5. Disciplinary measures

The cooperation partner is invited to provide that all employees shall be treated with respect and dignity. No employee or otherwise contracted person may, under any circumstances, be subject to corporal punishment or other forms of physical, sexual, psychological penalty measures, harassment or coercion. Deduction of salary may not be made as a disciplinary sanction if this is not regulated in a collective agreement or is approved according to law of country of residence.

5. ENVIRONMENT

Environmental impact

RCL's business partners are expected to carry on their business in a manner that considers our planet's limitations. Existing environmental legislation must be strictly complied with. Business partners shall have ambitious sustainability work that addresses the critical environmental threats we are facing today. RCL specifically requires suppliers to put strong measures in place to reduce their climate impact in line with what is stipulated in the +1.5 degree target from the Paris Agreement. RCL also requires business partners to significantly reduce the amount of waste (especially plastic and food waste) in their operations and establish efficient systems for reuse and recycling with the goal of ultimately achieving "zero waste". Furthermore, RCL invites suppliers to map how their own operations can be run in a way that protects the ecosystem on land and in water against impoverishment and pollution, and ambitious action plans for this shall be developed and implemented. With respect to use and disposal of potentially toxic substances the duty of care principle shall be implemented, and suppliers must actively ensure that they are up to date with ongoing chemical legislation in order to be able to phase out suspected toxic substances in due time. In addition to this, suppliers are expected to consistently choose modern, efficient and environmental technology.

6. TRACEABILITY & TRANSPARENCY

RCL requires suppliers to clearly state both content and origin of their products, including the packaging that products come in. This means that content declarations must be clear and easy to understand, that information about production countries must be produced and compiled, and that packaging materials must be labelled both regarding type of material (e.g. type of plastic) and sorting information. Food additives must be motivated by need. Any certification must be accompanied by transparent criteria that clarify what the certification stands for. In addition to this, suppliers are expected to communicate openly with RCL regarding the sustainability challenges that exist in the supply chain so that joint action plans can be developed to address these.

7.DZĪVNIEKU LABTURĪBA

RCL piegādātāji ir atbildīgi par ētikas principu ievērošanu dzīvnieku izcelsmes produktu (gaļa, zivis, jūras veltes un olas) izmantošanā. Tas ietver nepieciešamo dzīvnieku labturības prasību un standartu ievērošanu, veicot preventīvus pasākumus dzīvnieku veselības nodrošināšanai un iespēju robežās samazinot antibiotiku lietošanu. Zivis un jūras veltes nevar tikt iegūtas pārzvejas rezultātā. Izmantotie gaļas produkti un olas nevar būt iegūtas augstas intensitātes lauksaimniecības metožu piemērošanas rezultātā, ražošanas apstākļiem radot paaugstinātu infekciju slimību izplatīšanās risku no dzīvniekiem uz cilvēkiem (t.s. zoonoze).

8. KUKUĻDOŠANA UN KORUPCIJA

No sadarbības partneriem tiek sagaidīta visa veida un formu korupcijas, šantāžas (izspiešanas) un kukuļdošanas izskaušana. Sadarbības partneri tiek aicināti nodrošināt augstus ētikas standartus un labu biznesa praksi. Lai iegūtu, saglabātu vai uzturētu darījuma attiecības, piegādātāji nepiedāvā un nesaņem neatbilstošas priekšrocības vai ieguvumus, neveic komerciālo uzpirkšanu.

ATSAUCES

ANO Globālais līgums: www.unglobalcompact.org
ANO globālie mērķi: <https://www.globalamalen.se/>
ESAO www.oecd.org
Starptautiskā darba organizācijas: www.ilo.org
Zinātnē balstītu mērķu iniciatīva: <https://sciencebasedtargets.org/>

7.ANIMAL HUSBANDRY

RCL suppliers shall be responsible for the ethical production of animal products (meat, fish & shellfish, as well as chicken and egg products). This includes that animal husbandry shall be healthy and wholesome, that producers must work based on the principle of preventative animal healthcare, and that use of antibiotics must be minimized. Fish and shellfish must not come from overfished stocks. Meat and egg products must not come from high intensity cultivation where production conditions cause increased risk of the spread of diseases from animals to humans (so-called zoonoses).

8.BRIBERY ANDCORRUPTION

RCL's business partners are expected to oppose all forms of corruption, extortion and bribery. Business partners are invited to maintain a high ethical standard and good business practices. They must not render or receive improper benefits or benefits that may be considered unacceptable rewards for obtaining, maintaining, or managing business.

REFERENCES

Global Compact www.unglobalcompact.org UN's
Global Targets <https://www.globalamalen.se/>
OECD www.oecd.org
International Labour organizations www.ilo.org
Science Based Targets initiative <https://sciencebasedtargets.org/>